

Dosarul nr. 2ra-1230/18

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud. M. Chilari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Albu, E. Bejenaru, A. Toderăș)

ÎNCHEIERE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecători

Valeriu Doagă

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Asociația de Economii și Împrumut „Circular-Fin”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Circular-Fin” împotriva Cristinei Edu, lui Gheorghi Tozlovanu, Liudmilei Martea, lui Veaceslav Tozlovanu, lui Vadim Popa cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 16 ianuarie 2018 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 28 martie 2017 Asociația de Economii și Împrumut „Circular-Fin” (în continuare AEÎ ”Circular-Fin”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Edu, lui Gheorghi Tozlovanu, Liudmilei Martea, lui Veaceslav Tozlovanu, lui Vadim Popa solicitând încasarea în mod solidar de la Cristina Edu, Gheorghi Tozlovanu, Liudmila Martea, Veaceslav Tozlovanu, Vadim Popa în beneficiul AEÎ ”Circular Fin” a datoriei acumulate din nerambursarea împrumutului și a plăților aferente în baza contractului de împrumut nr. 02/TS/1596/2015 din 28 februarie 2015 în mărime de 176952,69 de lei, încasarea în mod solidar de la pârâți în beneficiul reclamantului a tuturor cheltuielilor suportate în legătură cu examinarea cauzei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 28 februarie 2015 a încheiat cu Cristina Edu contractul de împrumut nr. 01/TS/1602/2015 privind acordarea împrumutului în sumă de 80000 de lei, scadent la 31 octombrie 2016. Rambursarea împrumutului, plata dobânzii și penalităților a fost garantată de către fidejuserii Gheorghi Tozlovanu, Liudmila Martea, Veaceslav Tozlovanu, Vadim Popa, fiind întocmite în acest sens contractele de fidejusiune.

Reclamantul a precizat că până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, Cristina Edu nu și-a executat obligațiunile asumate în baza contractului de împrumut nr. 01/TS/1602/2015. Astfel, datoria acumulată în sumă de 176952,69

de lei este constituită din: împrumutul restant în mărime de 80000 de lei; dobânda contractuală restantă în mărime de 10226,00 de lei; penalitatea la împrumutul restant în mărime de 72000 de lei; dobânda de întârziere în mărime de 5523,29 de lei; penalitatea la dobânda contractuală restantă în sumă de 9203,40 de lei.

Totodată, a indicat că nerambursarea împrumutului și neachitarea dobânzii constituie o încălcare a clauzelor contractuale. Astfel, în adresa pârâților au fost expediate pretenții privind necesitatea restituirii datoriilor, însă au rămas fără răspuns și datoria până la ziua depunerii cererii de chemare în judecată nu a fost restituită.

Prin hotărârea din 12 mai 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de AEÎ "Circular-Fin" și s-a încasat în mod solidar de la Cristina Edu, Gheorghi Tozlovanu, Liudmila Martea, Veaceslav Tozlovanu, Vadim Popa în beneficiul AEÎ "Circular-Fin" suma împrumutului în mărime de 176952,69 de lei (constituită din împrumutul restant în sumă de 80000,00 de lei, dobânda contractuală în sumă de 10226,00 de lei, penalitatea la împrumutul restant în sumă de 72000,00 de lei, penalitatea la dobânda contractuală restantă în sumă de 9203,40 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 5523,29 de lei), ce rezultă din contractul de împrumut nr.01/TS/1602/2015 din 28 februarie 2015; s-a încasat în mod solidar de la Cristina Edu, Gheorghi Tozlovanu, Liudmila Martea, Veaceslav Tozlovanu, Vadim Popa în beneficiul AEÎ "Circular-Fin" suma de 5308,58 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat.

Prin decizia din 16 ianuarie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Cristina Edu; s-a casat integral hotărârea din 12 mai 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă hotărâre după cum urmează: s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de AEÎ "Circular-Fin" și s-a încasat în mod solidar de la Cristina Edu, Gheorghi Tozlovanu, Liudmila Martea, Veaceslav Tozlovanu, Vadim Popa în beneficiul AEÎ „Circular-Fin” suma de 46000 de lei cu titlu de datorie, suma de 41170 de lei cu titlu de penalitate și suma de 3817 de lei cu titlu de dobândă de întârziere; în rest pretențiile AEÎ „Circular-Fin” s-au respins.

Pentru a concluziona astfel, instanța de apel a constatat nulitatea parțială a contractului de credit din speță, și anume, în faptul că a fost acordat nu un credit de 80000 de lei, ci unul în sumă de 46000 de lei. Restul clauzelor invocate de reclamantă prin care s-au făcut calculele din suma creditului de 80000 de lei fiind abuzive. Or, prevederea în lege, în sine, ca și stipularea în contract, nu înlătură caracterul abuziv al contractului.

A mai indicat instanța de apel că art. 5 din Legea nr. 256, din 09.12.2011 privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii și art. 3 din Directiva 93/13 CEE prevăd că o clauză contractuală, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul este abuzivă în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, care decurg din contract.

La 10 aprilie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.134), AEÎ „Circular-Fin” a declarat recurs împotriva deciziei din 16 ianuarie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia, menținerea hotărârii primei instanțe și încasarea cheltuielilor de judecată suportate de recurent.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de ape în mod eronat a examinat cauza dedusă judecății, aplicând în mod eronat normele dreptului procedural și material. Instanța și-a întemeiat argumentele pe declarațiile intimatului.

Recurentul a opinat că în circumstanțele date a avut loc încălcarea dreptului de proprietate asupra sumelor de bani împrumutate, cât și ingerința nejustificată a instanței în raporturile juridice create între părțile contractante.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 16 ianuarie 2018, iar AEÎ „Circular-Fin” a declarat recurs la 10 aprilie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.134).

Materialele cauzei atestă că decizia contestată a fost expediată participanților la proces la 09 februarie 2018, conform scrisorii de însoțire (f.d.120) și a fost recepționată la 16 februarie 2018 de către recurent. Astfel, recursul declarat la 10 aprilie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.134), se consideră a fi în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

În concerto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de AEÎ „Circular-Fin”, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs (vol. III, f.d. 1-7), în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel motivată (vol. II, f.d. 142-148). Astfel se deduce că cererea de recurs de facto este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate

instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece AEÎ „Circular-Fin”, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de AEÎ „Circular-Fin”, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce AEÎ „Circular-Fin” a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul

de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de AEÎ „Circular-Fin”, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 ianuarie 2018, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Asociația de Economii și Împrumut „Circular-Fin”, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 ianuarie 2018, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Circular-Fin” împotriva Cristinei Edu, lui Gheorghi Tozlovanu, Liudmilei Martea, lui Veaceslav Tozlovanu, lui Vadim Popa cu privire la încasarea datoriei.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan